

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
28.11.2016
Taltionumero
5073
Diaarinumero
3512/3/15

1 (7)

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Turun hallinto-oikeus 21.10.2015 nro 15/0626/2

Asian aikaisempi käsittely

A on 26.8.2014 hakenut henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvina kustannuksina korvausta talous- ja WC-paperin, käsisaiippuan ja käsien desinfiointiaineen hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (*vammaispalvelulaki*) nojalla.

Turun sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöjaoston alainen viranhaltija on 21.11.2014 hylännyt hakemuksen.

Turun sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöjaosto on päätöksellään 13.1.2015 (§ 21) hylännyt A:n oikaisuvaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Turun hallinto-oikeus on hylännyt A:n sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöjaoston päätöksestä tekemän valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovelletut säännökset

Vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle muun muassa henkilökohtaista apua, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaispalvelulain 8 d §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kunta voi järjestää henkilökohtaista apua korvaamalla vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset työnantajan maksettavaksi kuuluvine lakisääteisine maksuineen ja korvauksineen sekä muut kohtuulliset avustajasta aiheutuvat välttämättömät kulut.

Vammaispalvelulakia koskevan hallituksen esityksen (HE 166/2008 vp) edellä mainitun pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että momentin 1 kohdassa vaikeavammaisen henkilö toimisi avustajan työnantajana ja saisi kunnalta korvauksen avustajan palkkaamisesta aiheutuviin kustannuksiin sekä muihin kohtuullisiin avustajasta aiheutuviin välttämättömiin kustannuksiin. Henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvia kustannuksia olisivat avustajalle maksettavan palkan lisäksi työnantajan maksettavaksi kuuluvat lakisääteiset maksut ja korvaukset. Näitä ovat nykyisten säännösten voimassaoloaikana vakiintuneen käytännön mukaisesti sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut, pakolliset tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut sekä työterveyshuollon maksut. Samoin korvattaviksi tulisivat työaikalain mukaiset korvaukset pyhä- ja ylitöistä sekä vuosilomalain mukaiset korvaukset sekä sairausajan palkka. Myös lakisääteisestä työsuojelusta johtuvat perehdytys- ja muut välttämättömät kulut voisivat tulla korvattaviksi. Korvattaviksi tulisivat myös vakituisen työntekijän tilalle palkatun sijaisen palkkaamisesta aiheutuneet vastaavat palkkakustannukset.

Mainitun hallituksen esityksen mukaan lakisääteisten maksujen ja kustannusten lisäksi korvattaviksi tulisivat myös muut kohtuulliset avustajasta aiheutuvat välttämättömät kulut. Niitä voi syntyä jo ennen työsuhteen alkua liittyen avustajan rekrytointiin sekä vaikeavammaisen henkilön omaan kouluttautumiseen työnantajana toimimiseksi. Välttämättö-

miksi kuluiksi voidaan katsoa myös avustajan matkakulut tilanteissa, joissa avustaminen edellyttää matkustamista työnantajan mukana esimerkiksi vaikeavammaisen henkilön työn tai harrastusten yhteydessä. Kunnan korvausvelvollisuutta määriteltäessä olisi edelleen otettava huomioon lainsäätäjän aikaisempi kanta siitä, että vamman tai sairauden edellyttämä henkilökohtaisen avustajan tarve kustannetaan kokonaisuudessaan kunnan varoista (StVM 39/1994).

Asiassa saatu selvitys

A:lla on synnynnäinen keskushermostovamma, jonka seurauksena hänellä on pysyvä alaraajapainotteinen jalkojen ja käsien toimintavajaus. Lisäksi hänellä on todettu muun muassa kohtalaisen vaikea-asteiset visuospatiaalisen ja -konstruktiivisen hahmottamisen häiriöt. Hän kärsii kroonisesta inkontinenssista. A asuu puolisonsa kanssa esteettömässä kerrostaloasunnossa. Hän tarvitsee toisen henkilön apua monissa henkilökohtaisissa päivittäistoiminnoissa kotona ja aina asioidessaan kodin ulkopuolella. A:lle on 1.6.2014 alkaen myönnetty henkilökohtaista apua 40 tuntia viikossa päivittäistoimiin kotona ja kodin ulkopuolella sekä vapaa-aikaan. Myös A:n puolisolle on myönnetty henkilökohtaista apua.

Asiassa esitettyjen kuittien perusteella A ja hänen puolisonsa ovat 24.8.2014 ostaneet talous- ja WC-paperia, vinyylikäsineitä ja saippuaa yhteensä 13,19 euron edestä ja 25.8.2014 käsien desinfiointiainetta, joka on maksanut 7,70 euroa. A on yhdessä puolisonsa kanssa hakenut mainittujen kustannusten korvaamista henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuneina kustannuksina. Viranhaltija oli 21.11.2014 hylännyt hakemuksen talous- ja WC-paperin, käsisaippuan ja käsien desinfiointiaineen osalta, koska mainittujen kustannusten voidaan katsoa olevan sellaisia normaaleja perheen elantomenoja, jotka eivät ole selkeästi erotettavissa tavanomaiseen elämään liittyvistä menoista ja joiden ei voida katsoa olevan välttämättömiä henkilökohtaiseen avustamiseen liittyvissä tehtävissä. Lisäksi päätöksen perusteluissa on todettu, että henkilökohtaisen avustajan työsuhteessa merkittävä osa työstä toteutuu hakijan oman kodin ulkopuolella.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

A:n henkilökohtainen apu on järjestetty vammaispalvelulain 8 d §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla korvaamalla hänelle henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset työnantajan maksettaviksi kuuluvine lakisääteisine maksuineen ja korvauksineen. Asiassa on ratkaistavana kysymys siitä, onko kunta vammaispalvelulain 8 d §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla velvollinen korvaamaan A:lle talous- ja WC-paperin, käsisaippuan ja käsien desinfiointiaineen hankinnasta aiheutuneet kustannukset.

Hallinto-oikeus toteaa, etteivät talous- ja WC-paperin, käsisaippuan ja käsien desinfiointiaineen hankinnasta aiheutuneet kustannukset ole edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja lakisääteisestä työsuojelusta johtuvia välttämättömiä kuluja, jotka kunta on velvollinen korvaamaan A:lle. Mainitut kustannukset ovat luonteeltaan normaaleja perheen elantomenoja. Asiassa ei ole osoitettu, että A:n henkilökohtaisen avun järjestämisestä olisi aiheutunut A:lle perheen elantomenoista erotettavissa olevia ja luonteeltaan välttämättömiä ylimääräisiä kustannuksia. Kysymys ei näin ollen myöskään ole lainkohdassa tarkoitetuista kohtuullisista avustajasta aiheutuvista välttämättömistä kuluista. Yksilöjaosto on voinut hylätä A:n hakemuksen talous- ja WC-paperin, käsisaippuan ja käsien desinfiointiaineen kustannusten osalta.

Oikeudenkäyntikulut

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä on säädetty asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Pykälän 2 momentin mukaan harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että A joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on vaatinut, että sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöjaoston ja hallinto-oikeuden päätökset kumotaan ja hänelle myönnetään korvaus haetun mukaisesti. Lisäksi A on vaatinut, että hänen oikeudenkäyntikulunsa korkeimmassa hallinto-oikeudessa korvataan.

Vaativustensa tueksi A on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Vaaditut kustannukset ovat sekä lakisääteisiä kuluja että muutoinkin välttämättömiä ja kohtuullisia kustannuksia. On normaalia, että WC-paperia on työpaikalla saatavilla.

Turun sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöjaosto on antanut selityksen.

A on antanut vastaselityksen. WC-paperista ja muista haetuista tarvikkeista aiheutuneet kulut ovat kohtuudella erotettavissa A:n omasta taloudesta.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.
2. A:n oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus hylätään.

Perustelut

1. Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.
2. Asian näin päättyessä ja kun otetaan huomioon hallintolainkäyttölain 74 §, A:lle ei ole määrättävä maksettavaksi korvausta oikeudenkäyntikuluista korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Irma Telivuo
hallintoneuvos

Hannele Ranta-Lassila
hallintoneuvos

Mikko Pikkujäämsä
hallintoneuvos

Vesa-Pekka Nuotio
hallintoneuvos

Antti Pekkala (t)
hallintoneuvos

Anna Heikkilä
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Turun sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöjaosto

Turun hallinto-oikeus